

Această ediție
se distribuie
gratuit

PUBLICAȚIE DE INFORMAȚIE LOCALĂ FONDATĂ DE PRIMĂRIA ȘI CONSILIUL LOCAL SADU și editată cu sprijinul ziarului TRIBUNA

5 ani

InfoSadu - împlinirea unui vis

InfoSadu împlinește cinci ani de existență. Privită din perspectiva unei presei mondiale ce are deja sute de ani de existență și a eforturilor de acum două secole ale lui Ioan Piuaru Molnar de a edita un ziar pentru românii din Transilvania, InfoSadu se află abia în anii copilăriei. Privită din perspectiva comunității locale, cifra „cinci” e sinonimă cu anii de când comuna Sadu are un ziar ce ajunge lună de lună în casele sădenilor; cifra „cinci” semnifică anii de când InfoSadu e vocea comunității și liantul dintre fiecare cetățean al comunei și administrația locală. Astăzi când radioul și televiziunea au ajuns în fiecare casă, iar Internetul e în continuă dezvoltare aducând evenimentele de pe întreg mapamondul în mijlocul nostru, InfoSadu urmărește un alt scop: să se apropie de comunitatea locală, să fie ziarul comunității și al fiecărui cetățean în parte. Tocmai de aceea, InfoSadu e și împlinirea unui vis, visul lui Ioan Piuaru Molnar de a avea o foaie populară, care să ajungă la sate și la sufletele oamenilor.

continuare în pag. 2

Mesajul primarului cu ocazia zilei de 8 Martie

Așa după cum suntem obișnuți, primele zile ale primăverii sunt luminate de razele soarelui, care parcă mai mult ca niciodată zâmbește strălucitor vestind sfârșitul iernii și începutul primăverii. Tot în aceste zile, pe dealurile unde soarele pătrunde repede, primii vestitori ai primăverii apar, colorând un tablou natural parcă nemaivăzut. Acest cadru natural mirific este și mai mult împodobit de către cei care în această perioadă își îndreaptă atenția mai mult decât oricând, înspre ființele dragi din viață. O floare care răsare dinspre răsărit, ajunge în semn de recunoștință și apreciere, în mâna mamei, persoana care ne-a dat naștere și creștere. Ajunge, de asemenea, în mâna soțiilor noastre, cele care împart și dulcele și amarul cu noi și dau naștere de prunci completând în acest fel, ceea ce este rânduit de Dumnezeu pentru noi. O floare ajunge în aceste zile și la fca (mora) sau ficele (nuronile) noastre dându-i în acest fel un crez de apreciere și

recunoștință. O floare ajunge în aceste zile la bunica, la mătușa și la toate persoanele feminine dragi nouă. O floare ajunge de la mine și acolo unde din diferite motive numai Dumnezeu stăruie să meargă mai departe, persoanele greu încercate de soartă și astăzi poate nu mai au pe nimeni care să le alături.

Acest cuvânt de recunoștință și respect îl adresez în numele tuturor bărbaților pentru că sunt mai mult decât convins că împărtășesc alături de mine acest mesaj.

Vă doresc să aveți parte de cele mai frumoase flori ale vieții care prin grija bunului Dumnezeu revărsată asupra noastră, ne dau tot ce este mai important în viață, sănătate și putere de a merge mai departe.

Cu stimă și respect, al dumneavoastră al tuturor,
Primar VALENTIN IVAN

LA MULȚI ANI! ziarului local "INFOSADU"

Au trecut, oameni buni, 5 ani de zile de când în casele fiecăruia dintre dumneavoastră (cel puțin așa ar trebui să fie) apare ziarul local INFOSADU. Eu în calitate de fondator împreună cu întreg colectivul redacțional, format în mare parte din colegii din primărie și redactorii ai cotidianului TRIBUNA, partener media, suntem foarte mulțumiți de felul în care este citit acest ziar. Sper ca și dumneavoastră să fiți în continuare mulțumiți de materialele expuse în ziar și cu speranța că va apare mai regulat, vă mulțumim tuturor și vă dorim să aveți parte de cât mai multe informații utile și sigure.

LA MULȚI ANI...
VALENTIN IVAN

Din paginile crizei...

O să fac dragi concetățeni în acest editorial din primul număr al ziarului nostru local INFO SADU din acest an 2012, an aniversar al ziarului, care sărbătorește 5 ani de la fondare, un exercițiu de sinceritate din viața noastră de zi cu zi. Auziți sau vedeți în media în aceste zile mai mult ca oricând, o așa zisă analiză a specialistilor cu privire la măsurile implementate Guvern, în această perioadă de criză care să nu ne ducă pe noi pe românii în colaps. Cel mai important

factor al acestei analize din punctul meu de vedere trebuie să fie dumneavoastră, toți cei care ați simțit fără măsură efectele reformei. Au fost diminuate pensiile, au fost diminuate salariile, au fost pierdute locuri de muncă și toate acestea pe spatele dumneavoastră. Eu cred cu adevărat că în sânul fiecărei familii s-a așternut un dram de nemulțumire pentru aceste măsuri, tot așa cum cred că știți cel mai bine ce aveți de făcut când veți achita nota de plată, un lucru de multe ori scăpat din analiză de către unii politicieni

și, mai pe șleau spus, atunci când veți vota. Sunt întrebate de foarte multe ori sub sintagma SADU a simțit criza... SADU care SADU administrația locală sau sădenii... Dacă pentru administrația locală criza s-a simțit foarte puțin, pentru oameni în schimb nu pot să spun același lucru. Cum măsurați (sunt întrebate de multe ori criza) la nivelul administrației... foarte simplu și am un sistem de calcul elementar. Am venit în Primărie când în comună erau lămpi pe stâlpi, câte capre mai sunt astăzi în

ciurda satului, iar și cea lumină se stinge de la 24,00 - 5,00. Toate instituțiile statului arătau o stare ireală față de potențialul real al localității și acest lucru era de văzut după cum se dezvolta fiecare gospodărie în parte. Da .... adevărat, dar toate schimbările le-ați făcut pe timpul când economia duidea, nimic mai fals... cifrele execuțiilor bugetare anuale dovedesc că an de an sumele prevăzute spre investiții au fost aproape identice ca indicator de creștere anual, iar la capitolul

funcționare nici nu s-a pus problema neasigurării resurselor financiare necesare. Același lucru nu pot să-l spun și despre bugetul fiecăruia dintre gospodarii satului, unde criza s-a simțit cu adevărat și numai lipsa iluminatului public de pe stradă le mai lipsea și le aveam pe toate. Acesta este un adevăr și am toată convingerea că este împărtășit de mulți dintre dumneavoastră.

➤ Cu mult respect,
primar Valentin IVAN

InfoSadu - Împlinirea unui vis

adică pe copiii și tinerii din Ansamblul „Valea Sadului”, aici i-am cunoscut pe copiii și adulții care duc mai departe tradiția cântatului din fluier. Și tot InfoSadu a fost părtaș la marile evenimente din viața comunității, de la Întâlnirea fiilor satului pe generații, la prima ediție a Festivalului Fluierul de Aur, la Alegerea cetelor de juni și, bineînțeles, InfoSadu a reflectat „Sadule, grădină mândră”, festivalul în care sădenii așează prețuirea lor pentru folclor, festivalul în care se reînnoadă an de an firul tradițiilor.

Ne-am bucurat că oameni de vază ai comunei, de la dascăli și preoți la aleși locali, ne-au împărtășit gândurile lor și au contribuit cu materiale scrise la acest ziar. Ne-am bucurat, de asemenea, că am putut să-i evidențiem pe câțiva dintre oamenii cu care comuna se mândrește, de la păstrători ai tradiției, la veteranii ce au luptat pentru pământul românesc în cel de-al doilea război mondial.

... sunt doar câteva dintre pârghiile prin care InfoSadu a încercat să fie ziarul comunei Sadu, ziarul sădenilor. Rămâne ca în numerele viitoare să descoperim alături de dumneavoastră, cititorii noștri, alți oameni din Sadu și alte momente din viața comunității.

După două sute de ani

Spuneam că InfoSadu e împlinirea unui vis: visul lui Ioan Piariu Molnar de a edita un ziar pentru români - nu doar pentru românii din Sadu, ci din întreaga Transilvanie. Acesta este motivul pentru care astăzi, la ceas aniversar, e necesar să rememorăm eforturile lui Piariu Molnar de a dăruia un ziar străbunicilor noștri.

Pornind de la ideile că numărul românilor știutori de carte trebuie să crească, că lucrurile vrednice de știut trebuie aduse la cunoștința oamenilor de rând, Ioan Piariu Molnar a conceput, în a doua jumătate a secolului al XVIII-lea, un ziar care să ridice cultura poporului român și traiul economic. Primele încercări de înființare a unui ziar al românilor datează din 1789, an în care Piariu Molnar a pus la punct „Wallachische Zeitung fur den Landman”, adică „Foaie românească pentru sătean/econom”. Sădeanul a obținut aprobarea pentru tipărirea lui, dar „apariția nu a fost tradusă în fapt din cauza lipsei de fonduri pentru acoperirea cheltuielilor de tipar și de expediție. Cererea sa ca ziarul să fie expediat gratuit nu i-a fost aprobată”, scrie Ion I. Lotrean, în lucrarea manuscrisă „Studiul etnomuzicologic și sociologic al comunei Sadu din Mărginimea Sibiului, județul Sibiu”.

Dar Ioan Piariu Molnar nu a renunțat la ideea de a dăruia românilor un ziar al lor și, prin 1794, a reluat demersurile. De data aceasta s-a asociat cu bănășeanul Paul Iorgovici și împreună au tipărit un ziar, „care ar fi pătruns în Transilvania în număr de câteva zeci de exemplare până la episcopul ortodox Gheodeon Adamovici de la Sibiu”, scrie același Ion I. Lotrean. Din păcate

însă, „de îndată ce guvernatorul Transilvaniei, Gheorghe Banfi, cercetându-i cuprinsul a și înștiințat să fie interzisă pentru motivul că „prea periculoasele idei de libertate ale francezilor (perniciosissima Gallicanae licentiae principia) se propagă cu mare iuțeală și pot pricinui „zguduirea liniștei publice”.

Tribuna, sora mai mare, InfoSadu, fratele mai mic

De cinci ani încoace, InfoSadu crește sub aripa Tribunei, ziarul înființat în 1884 de Ioan Slavici, la Sibiu. Cronologic vorbind, lucrurile sunt simple: în 1789, sădeanul Ioan Piariu Molnar a fost la un pas de a lansa primul ziar al românilor din Transilvania. După aproape o sută de ani, Ioan Slavici a reușit să creeze un ziar pentru români din ținutul Sibiului, dar terenul propice pentru apariția Tribunei a fost, trebuie să o recunoaștem, pregătit și de eforturile unui om cu minte luminată și suflet mare, precum Ioan Piariu Molnar. Tribuna nu a fost o apariție întâmplătoare, ci rodul unei dorințe și al unei necesități culturale și educaționale resimțite de români și în secolul al XVIII-lea și în secolul al XIX-lea. Tocmai de aceea era normal și în spiritul istoriei ca eforturile lui Ioan Piariu Molnar să fie răsplătite de Tribuna, iar Tribuna să fie cotidianul care sprijină crearea unui ziar la Sadu. Gândul a devenit realitate în februarie 2007 când sădenii au ținut în mână primul număr al unui ziar dedicat lor, locuitorilor comunei, urmași ai lui Ioan Piariu Molnar.

Pentru Tribuna, InfoSadu e fratele mai mic, pe care cu satisfacție l-a văzut crescând an de an și devenind nu un simplu ziar de informare, ci ziarul în ale cărei pagini se regăsesc sădenii. De aceea, Tribuna e mândră că, după două sute de ani, a reușit să contribuie la împlinirea unui vis: aceea de a crea ziar pentru românii din Transilvania, acela de a crea un ziar pentru sădenii lui Ioan Piariu Molnar. La ceas aniversar, nu ne rămâne decât să urăm publicației InfoSadu o viață îndelungată, aproape de spiritul comunei Sadu, aproape de sufletele sădenilor. Vivat, crescat, floreat!

continuare din pag.1

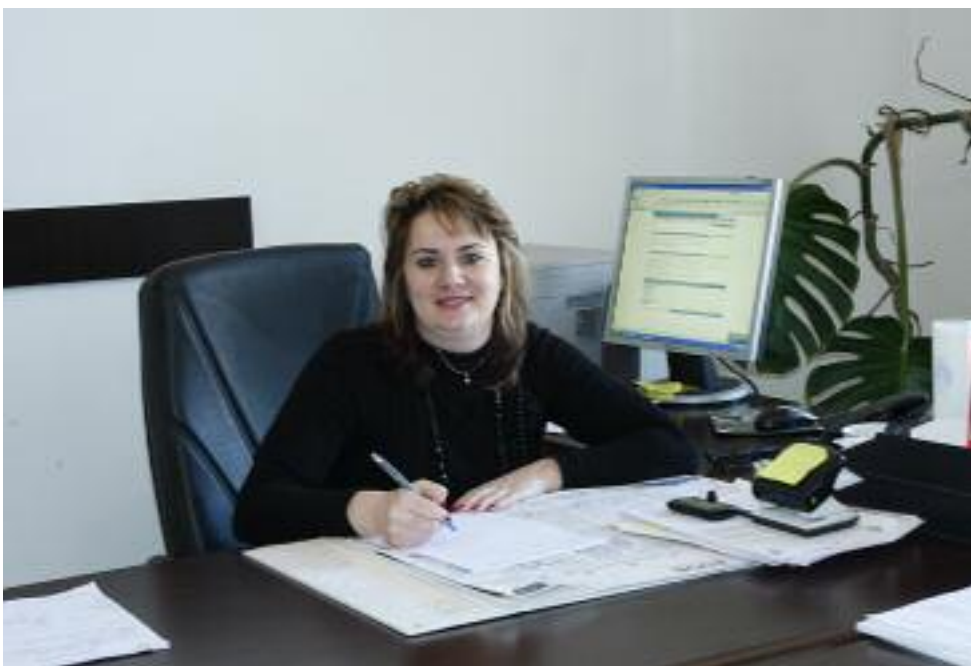
Info Sadu, un ziar pentru comunitate, un ziar pentru fiecare sădean

La finele anului 2006, începutul lui 2007, încolțea un gând: cel al înființării unui ziar al comunei Sadu, un ziar al comunității și al fiecărui sădean în parte. În februarie 2007, gândul a prins contur în paginile primului număr din InfoSadu. Atunci s-au stabilit liniile pe care publicația sădenilor le-a urmărit în cei cinci ani de existență de până acum: în primul rând, ziarul este menit să asigure informarea cetățenilor și transparența administrației locale; în al doilea rând, ziarul oglindește momentele și evenimentele importante din viața comunității; apoi, în InfoSadu se regăsesc oamenii, copii, tineri sau vârstnici, cu care comunitatea se mândrește și tot InfoSadu e ziarul în care locuitorii comunei își pot exprima gândurile.

Această linie a fost păstrată în toți cei cinci ani de existență ai publicației, așa că pentru a contribui la transparența administrației locale, în paginile InfoSadu au fost publicate hotărârile Consiliului Local, informații despre investițiile și proiectele demarate de Primărie, detalii despre taxe și impozite. Și pentru că nu am uitat că, din tată-n fiu, sădenii sunt oameni care muncesc pământul, aici am regăsit informații utile, de la prognoze meteo, la date despre subvențiile din agricultură.

Din legăturile pe care InfoSadu le-a ținut cu comunitatea nu puteau lipsi doi piloni importanți: școala și biserica. Tocmai de aceea aici i-am cunoscut pe copiii cu care Sadu se mândrește pentru că sunt premianți ai școlii din localitate sau laureați la diferite competiții școlare cu caracter județean și național; aici i-am întâlnit pe profesorii și învățătorii comunei, aici ne-am pregătit sufletele ca să întâmpinăm, mai curaj, Crăciunul sau Paștile, aici am primit cuvântul de învățătură al preoților noștri. Și tot în paginile InfoSadu, i-am întâlnit pe cei care au dat dansurile moderne pe jocul popular al bunicilor și străbunicilor,

Minuta ședinței ordinare a Consiliului Local al comunei SADU din 31 ianuarie

La ședința ordinară a Consiliului Local al comunei Sadu desfășurată în data de 31 ianuarie 2012 au participat 11 consilieri din totalul de 11 membri ai Consiliului Local al comunei Sadu. În cadrul acestei ședințe s-au aprobat un număr de 7 hotărâri, după cum urmează:

- Hotărârea Consiliului Local al comunei Sadu nr. 1/2012 privind aprobarea execuției bugetului de venituri și cheltuieli al comunei Sadu pe anul 2011. Această hotărâre s-a adoptat cu 11 voturi „pentru”, „împotriva” -, „abțineri” -.
- Hotărârea Consiliului Local al comunei Sadu nr. 2/2012 privind aprobarea bugetului de venituri și cheltuieli al comunei Sadu pe anul 2012. Această hotărâre s-a adoptat cu 11 voturi „pentru”, „împotriva” -, „abțineri” -.
- Hotărârea Consiliului Local al comunei Sadu nr. 3/2012 privind aprobarea execuției bugetului de venituri și cheltuieli al RPL Ocolul Silvic Valea Sadului - district 2 Sadu pentru anul 2011. Această hotărâre s-a adoptat cu 10 voturi „pentru”, „împotriva” -, „abțineri” 1.
- Hotărârea Consiliului Local al comunei Sadu nr. 4/2012 privind aprobarea bugetului de venituri și cheltuieli al RPL Ocolul Silvic Valea Sadului - District 2 Sadu pe anul 2012. Această hotărâre s-a adoptat cu 10 voturi „pentru”, „împotriva” -, „abțineri” 1.
- Hotărârea Consiliului Local al comunei Sadu nr. 5/2012 privind acordarea unui mandat primarului comunei Sadu, Ivan Valentin, de a vota favorabil pentru primirea de noi membri în

- „Asociația de apă Sibiu”. Această hotărâre s-a adoptat cu 10 voturi „pentru”, „împotriva” -, „abțineri” -.
- Hotărârea Consiliului Local al comunei Sadu nr. 6/2012 privind propunerea de evaluare a performanțelor profesionale individuale ale secretarului comunei Sadu. Această hotărâre s-a adoptat cu 11 voturi „pentru”, „împotriva” -, „abțineri” -.
- Hotărârea Consiliului Local al comunei Sadu nr. 7/2012 privind desemnarea reprezentanților Consiliului Local în comisiile de licitație. Această hotărâre s-a adoptat cu 11 voturi „pentru”, „împotriva” -, „abțineri” -.
- S-a citit raportul de activitate al primarului comunei Sadu pentru anul 2011.

Secretar,
Delia-Iulia LOTREAN

rosu galben albastru negru

Biserica de dinsus, unică în județul Sibiu

Privită ca simplu monument de arhitectură, Biserica de dinsus a sădenilor este probabil cea mai veche construcție din sat și un edificiu ce are o poveste de spus prin fiecare piatră și fiecare pictură. Dincolo de povești sau, mai bine zis, în sufletul lor stă puterea credinței, putere al cărei rod este această biserică. Aici se întâlnesc rugile sădenilor de ieri cu rugile sădenilor de azi, aici e zidit sufletul satului, în zidul ce înconjoară cimitirul, în chipurile de sfinți pictate în interiorul și în exteriorul bisericii, în turnul pe care un sădean l-a ridicat ca să-și răscumpere păcatul de moarte.

exteriorul. Ar fi, pe de o parte, picturile de sub streașină, picturi executate pe pânză, și, pe de altă, parte elementele decorative - brăuri de cercuri, ovale și arcade oarbe, caracteristice arhitecturii din Țara Românească - ce înfrumusețează tumul. Și tot de turn se leagă și una dintre poveștile acestui lăcaș, mai precis de anul 1795 și de inițialele SD, inscripționate pe turn: "Se spune că turnul ar fi fost ridicat de Sava Drăghici, locuitor al satului, ca formă de căință pentru un păcat de moarte: se pare că într-o zi, pe când se întorcea de la Cisnădie, a fost prins într-o încăierare și a omorât un om. Ca să se ierte păcatul a ridicat turnul pe speșele lui", explică părintele Neagoe.

De cum pătrunzi în interiorul bisericii, pictura e cea care îți atrage atenția: e lucrată cu mihală, în stil miniatural, la fel ca în icoane. Iar din ansamblul pictural câteva icoane sunt de mare interes, mai ales că astfel de imagini sunt rare în bisericile din Sibiu. Sunt imaginile sfinților care își duc viața cocoțați pe stâlpi, de unde nu coboară niciodată, iar în Biserica de dinsus a sădenilor, e înfățișat Sf. Simion Stâlpnicul. E sfântul care și-a petrecut ani buni din viață sus pe un stâlp, înalt de 40 de coți. Nu putea nici să se așeze, nici să se culce, ci doar să se rezeme de îngrăditura pe care o făcuse în jurul stâlpului. Și tot în interiorul bisericii se mai spune una dintre poveștile lăcașului: cea a pintenilor din vremea lui Matei Corvinul, pinteni care se văd în arcadă. "În secolul trecut, când s-au făcut lucrări de reabilitare, s-a găsit arca de vechii biserici, s-au găsit pinteni din vremea lui Matei Corvin. De asemenea, avem monede vechi,

Sf. Simion Stâlpnicul

Lespedea funerară a lui Ilie Cujmăreț

Povestea Bisericii de dinsus din Sadu, lăcaș ce poartă hramul „Adormirea Maicii Domnului”, începe prin secolul al XVI-lea sau poate chiar mai devreme, prin secolele XIV- XV. Se pare că, inițial, aici s-ar fi găsit o bisericuță din lemn, iar cândva prin secolul al XVI-lea, sădenii, oameni cu multă credință în suflet, au purces să construiască o biserică mai trainică, din piatră. În secolele ce au urmat, biserică a fost modificată și extinsă, așa că duminică de duminică și în

orice altă zi de sărbătoare, tineri și bătrâni vin să se roage în locul unde s-au rugat și bunicii și străbunicii lor.

De cum te apropii de biserică, primul element care îți atrage atenția este zidul ce o înconjoară. Astfel de incinte ne sunt familiare de la bisericile fortificate ridicate de sași, așa că Biserica de dinsus a sădenilor cu zidul ei de piatră, gros de 80 de centimetri și înalt de doi metri, e unicat printre lăcașurile ortodoxe din județ: e singura biserică ortodoxă din Sbiu ce

are incintă de secol XVIII - stă scris pe plăcuța cu explicații amplasată pe edificiu. Intrarea în curtea-cimitir a bisericii se face printr-un portal construit în urmă cu aproape 90 de ani din bani americani: "Portalul a fost construit în anul 1924 din bunătațea unei familii de sădeni, plecați în America: Constantin și Ana Veștemean", explică preotul paroh Gheorghe Neagoe.

E simplă biserică veche a sădenilor, dar există câteva elemente și o legendă care individualizează

din secolele XV-XVIII", adaugă părintele Neagoe.

De cum părăsești biserică, lăcașul te cheamă înapoi pentru că tot acolo, în curte, se află o lespede funerară. E piatra așezată la căpătâiul lui Ilie Cujmăreț din Kiprovaț, Bulgaria, un meșter argintar ambulant, care se pare că ar fi făcut donații pentru Biserica de dinsus a sădenilor.

“Valea Sadului”, un ansamblu care a crescut în doi ani cât alții în zece

În urmă cu o sută de ani, învârtita și hațegana de la jocul din zi de sărbătoare făceau parte din existența și din sufletul satului românesc; în secolul al XXI-lea, învârtita și hațegana de la hora satului s-au preschimbat în muzica house, ascultată la discotecă. Există însă și tineri care dau dansul modern pe învârtite și hațegane: e o lecție de întoarcere la rădăcini, de respect pentru bunici și străbunici, pe care ne-o dau copil de 10-12 ani, tineri de 16-20 de ani. Sunt toți parte a Ansamblului „Valea Sadului”, un ansamblu care, în doar doi ani de existență, prin multă abnegație, prin dăruire și dragoste pentru tradiție, a reușit să crească precum alții în zece ani și să arate că da, jocul bunicii e îndrăgit și respectat de nepoți; da, Sadu are (încă) un ansamblu în care să își regăsească spiritul și cu care să se mândrească.

În 1962, oameni inimoși din Sadu puneau bazele formației de fluierași a comunei: un fapt normal într-un sat unde, din generație în generație, flăcăi și băbăți și-au cântat din fluier, pe crestele munților, dragostea și dorul. De bun augur a fost înființarea formației, așa că, în câțiva ani, a devenit una dintre cele mai apreciate formații de gen din județ și din țară, statut pe care îl păstrează și astăzi.

Și dacă e păstrat cântecul din fluier, era limpede că și jocurile populare trebuie jucate în

continuare. Așa că, în urmă cu doi ani, Sadu a primit o nouă formație cu caracter tradițional: Ansamblul „Valea Sadului”. „Am decis să înființăm acest ansamblu pentru că viața culturală a comunei o cerea: exista o întrerupere a șirului de activități culturale și o diminuare a practicării unor obiceiuri. Important este faptul că am găsit tineri dornici să facă parte din acest ansamblu, să fie promotori ai culturii tradiționale; important e faptul că îl avem alături de noi pe

Ovidiu Zeicu, un instructor serios și dedicat ansamblului. Lor, tinerilor și lui Ovidiu Zeicu, le datorăm palmaresul cu care acest ansamblu tânăr se mândrește”, spune primarul Valentin Ivan, inițiatorul ansamblului.

De la primele repetiții și până la trofeele pe care ansamblul le-a câștigat, drumul a fost scurt, dar nu întotdeauna ușor. O muncă serioasă și ore lungi de repetiții se ascund în spatele minutelor în care ansamblul urcă pe scena Căminului cultu-

ral din Sadu sau se vede la televizor. E adevărat că mulți dintre acești copii aveau dansul în suflet, că mulți dintre ei au fost membri în trupe de dansuri moderne, dar până să se ajungă la coerența a 10-20 de dansatori, până când ansamblul să aibă un repertoriu din care să nu lipsească jocurile bunicii sau obiceiurile satului – a fost nevoie de mult efort. Tocmai de aceea, membrii ansamblului se

întâlnesc în fiecare săptămână sau chiar de două ori pe săptămână pentru repetiții, tocmai de aceea nu ezită să participe la competiții județene sau naționale pentru a-și măsura măiestria în dansuri populare cu alte ansambluri din țară.

Iar roadele se văd deja: în fiecare an, ansamblul e aplaudat la festivaluri din județele Vâlcea, Gorj și, bineînțeles, Sibiu; aceiași ansamblu s-a

întors acasă cu „Frumoasa Oltului”, marele premiu al Festivalului „Cântecele Oltului” de la Călimănești, același ansamblu a fost invitat să participe la emisiuni realizate de TVR Cluj, de ETNO TV și România de Măine. Dincolo de premii și emisiuni TV rămâne însă dragostea cu care acești tineri se întorc la tradiții și faptul că veteranii satului se regăsesc în dansul generațiilor tinere.

Ioan Piuaru Molnar, sădeanul pe care l-a vizitat Împăratul Iosif al II-lea

Nu e de ici de colo ca un cap încoronat să-ți calce pragul casei, iar când tu ești român, feciorul lui "Popa Tunsu", iar oaspete îți este Împăratul Iosif al II-lea al Sfântului Imperiu Roman, e limpede că urmașii urmașilor tăi vor avea cu ce să se mândrească. Românul din povestea noastră este Ioan Piuaru Molnar, un sădean care a devenit primul medic titrat al secolului al XVIII-lea și specialistul pe care generalii imperiului îl rugau să vină la Viena pentru a-i opera de cataractă. Și se pare că tot datorită lui Ioan Piuaru Molnar s-a îmbogățit Sadu cu Tocile: era cadoul pe care Iosif al II-lea l-a făcut comunității unde se născuse medicul.

Când s-a născut Ioan, în casa Popii Tunsu din Sadu, se putea doar bănui că puterea de care tatăl, preot în sat, a dat dovadă va trece în moștenirea fiului. Și așa a fost să fie, așa că feciorul lui "Popa Tunsu" s-a dovedit la fel de aprig ca păintele său în urmărirea țelurilor. Așa a ajuns Ioan Piuaru Molnar unul dintre cei mai apreciați medici ai Sfântului Imperiu Roman, așa a ajuns să fie înnobilit și vizitat chiar de împărat.

Feciorul lui Popa Tunsu

Ioan Piuaru Molnar s-a născut în 1749, în familia lui Ioan Piuaru Molnar, sădean pe

care localnicii l-au trimis să se facă preot și să se întorcă în sat să-i păstorească. Nici nu-i de mirare că doar vocea lui răsuna din biserică, așa "cum crește Oltul în valuri", scrie N.M. Popescu în "Prețide mir adormiți în Domnul". Șase luni a petrecut tânărul Ioan Piuaru la mănăstirea Cozia și apoi s-a întors preot în sat. Dar viața nu avea să fie tocmai ușoară pentru tânărul preot: într-o zi de târg, a fost prins în Piața Mare a Sibiului și tuns; din ordinul episcopului Petru Pavel Aaron i s-au tăiat și barba și pletele, căci, zicea lumea că popa din Sadu e asemenea lui Samson și toată puterea lui stă în plete.

Așa a ajuns preotul din Sadu să fie cunoscut drept "Popa Tunsu", mai ales că acțiunile lui de apărare a credinței ortodoxe l-au dus în închisoare. În această familie s-a născut Ioan, feciorul lui Popa Tunsu. Ambițios a fost, la fel ca tatăl lui, așa că după doi ani de studii la Viena a primit diploma de "magistru versat în științele oculiste" și magistru chirurg, devenind astfel primul medic titrat al secolului al XVIII-lea. Recunoscându-i meritele, însuși baronul Samuel von Brukenthal avea să-l sprijine mai târziu să-și aprofundeze studiile medicale la Viena. Și eforturile sădeanului au dat

roade bune, așa că în anul 1777, a fost numit medic oculist în Principatul Transilvaniei, iar faima avea să depășească granițele regiunii și, în curând, marii generali ai Imperiului apelau la serviciile lui. "În biblioteca muzeului Brukenthal din Sibiu a fost păstrată scrisoarea feldmaresalului locotenent contele Petru de Gourcy, prin care rugase pe guvernatorul Samuel von Brukenthal să permită medicului oculist Molnar să călătorească la Viena, ca să-l opereze la ambii ochi", scrie prof. Ion I. Lotreanu în "Studiul etnomozicologic și sociologic al comunei Sadu din

Mărginimea Sibiului, județul Sibiu" (lucrare în manuscris). Același autor arată că în anul 1791, sădeanul a cerut permisiunea să meargă la Viena pentru a-i opera pe generalul Lasgallner, care orbise de amândoi ochii.

Trăsura împăratului, sprijinită de sădeni ca să nu se răstoarne

Faima medicului din Sadu a ajuns și la urechile împăratului, așa că în 1786, în timpul unei vizite în Transilvania, Iosif al

II-lea nu a pregetat să accepte invitația lui Ioan Piuaru Molnar de a vizita Sadu. Știa medicul că aceasta poate fi unica ocazie de a-i arăta împăratului sărăcia în care trăiau românii. Și așa a fost, așa că împăratul și alaiul s-au pus pe drum și, în curând trăsurile străbăteau drumul dintre Sibiu și Sadu, dar calea nu avea să fie tocmai lină: "în comună, trăsura a umat drumul De sub răpă, spre fabrica de spirt, proprietatea doctorului Molnar. Starea proastă a drumului a făcut ca sădenii să sprijine cu nădejde trăsura ca nu cumva să se răstoarne în râu", scrie Ion I. Lotreanu.

Cu folos au fost orele pe care împăratul le-a petrecut alături de medic, așa că în 26 decembrie 1786, printr-un decret autic, Iosif al II-lea a recunoscut comuna Sadu ca fiind liberă și, în plus, a dăruit comunității 6258 de iugăre de pământ. În plus, împăratul a dat ordin ca medicului român să i se mărească leafa până la 500 de forini.

Titlul nobiliar obținut nu l-a făcut să uite însă de cauza românilor: a militat pentru mărirea numărului de școli românești din Transilvania, s-a numărat printre cei care au redactat „Supplex Libellus Valachorum”, a încercat să înființeze un ziar al românilor cu numele „Wallachische Zeitung für den Landman”. De asemenea, a avut și o bogată activitate editorială: a scris „Economia stupilor”, prin care arată cum se poate îmbunătăți practica albinăritului, „Deutsch-walachische Sprachlehre”, un îndreptar român-nemțesc, „Retorica, adică învățătura și întocmirea frumoasei cuvântări”.

Preotul Dimitrie BUNEA – conducătorul sădenilor în lupta pentru Marea Unire

Sădenii, asemenea întregului neam românesc, au fost loviți în cursul istoriei de mari greutăți și suferințe împotriva cărora au luptat cu hotărâre și speranță.

După cucerirea Transilvaniei de către regii unguri, comuna Sadu și locuitorii ei devin proprietatea regelui. Acesta oferă în dar comitelui comunei Cisnădie, comuna Sadu cu întreaga proprietate funciară și locuitorii săi, deveniți astfel iobagi. Văduva acestuia Margareta Gereb de Vingard vinde comuna Sadu și locuitorii ei, comunei Cisnădie în anul 1411. După dispariția regatului maghiar (1526) lupta de eliberare a sădenilor din iobăgie se întindește și în urma demersurilor făcute de medicul Ioan Piuaru Molnar, împăratul Franz Josef acordă eliberarea din iobăgie și repunerea în drepturi a sădenilor. După moartea acestui împărat sașii contestă

actul împăratului și sădenii pierd în favoarea acestora mare parte a hotarului comunei și munții, în urma unor lungi și grele procese în care argumentele sădenilor au fost ignorate, rămânând însă oameni liberi. După formarea statului român și obținerea independenței acestuia (1877) nădejdea sădenilor se mută de la Viena și Cluj spre București.

În anul de glorie pentru români 1877 se naște la Sadu acela care și-a dedicat viața luptei pentru obținerea drepturilor sădenilor și realizarea României Mari. Vrednicul de amintire preot Dimitrie BUNEA s-a înrolat în luptă pe mai multe fronturi pentru redobândirea străvechilor drepturi ale sădenilor, fiind una din cele mai remarcabile personalități pe care a dat-o comuna Sadu în secolul XX.

Pe plan politic devine

membru al Partidului Național Român și președinte al organizației din comuna Sadu, organizație din care făceau parte gospodari de seamă ai comunei. Această activitate a atras atenția organelor represive ale statului austro-ungar și în perioada 1916-1918 este încarcerat împreună cu alți 13 sădeni la Cluj și Zombor în Ungaria ca deținuți politici. Iată lista străbunilor noștri care au fost în temnițată ca deținuți politici preot Dimitrie Bunea de la nr. 12, Roman Simion de la nr. 242, Dăncăneț Dumitru de la nr. 215, Bolata Ioan de la nr. 112, Lotreanu Simion de la nr. 247, Veștemean Nicolae de la nr. 351, Bolata Dumitru de la nr. 399, Ciungu Nicolae de la nr. 416, Chirca Ioan de la nr. 99, Arcaș Simion de la nr. 82, Băncioiu Iacob de la nr. 155, Bunea Ioan de la nr. 362, Băncioiu Dumitru de la nr. 356

și Bunea Irimie de la nr. 216. Eliberat în contextul politico-militar al prăbușirii imperiului austro-ungar, preotul Dimitrie Bunea organizează la Sadu Consiliul Național și Garda Național al cărui președinte este. În ziua de 28 noiembrie 1918 se organizează la Sadu o adunare populară care declară, sub semnătura a 288 de reprezentanți, adeviziunea și voința neclintită a locuitorilor comunei Sadu de unire a Transilvaniei cu „țara mamă”- ROMÂNIA. Este aleasă o delegație, în frunte cu preotul Dimitrie Bunea, pentru a participa la Marea Adunare Națională de la Alba Iulia. Preotul Dimitrie Bunea ca recunoștință a luptei personale pentru idealul național este ales membru suplent al Consiliului Național Român Central în cadrul acestei Mari Adunări. Recunoașterea meritelor sale se concretizează și prin

acordarea la 30 Decembrie 1922 de către regele Ferdinand a titlului de „Membru al Ordinului Coroanei României” în gradul de Cavaler.

Lupta pentru drepturile sădenilor începe acum în condiții mult mai favorabile și, prin demersurile sale neostenite, comuna Sadu primește hotarul Dumbrava și restituirea munților pe care i-a avut din vechime. Activitatea sa a atras însă ura unor reprezentanți ai comunității cisnădiene care l-au șicanat cu amenințări cu moartea. În scrisoarea de amenințare primită și care se găsește la urmașii săi scrie: „în toată Cisnădia se va găsi doară un glonț care te va nimeri” dacă vei continua să „te arăți prin comisiuni ca să ne luați pământul”.

Amintim faptul că preotul Dimitrie Bunea a fost și președintele Societății Culturale

Astra Sadu și al băncii „Frățietatea Sadu” tot în ideea luptei sale pentru emancipare culturală și materială a consătenilor săi.

Sfârșitul vieții acestui brav luptător este cel puțin suspect (unii susțin că a fost practic asasinat). Moare în anul 1935 în Spitalul german din Sibiu cu diagnosticul „septicemie accidentală” „apărut în urma unei intervenții chirurgicale minore.

Umbră acestui brav luptător despre care puținii știu astăzi că sădenii îi datorează prosperitatea de acum trebuie să ne fie prezent permanent ca pildă de devotament civic și patriotism. Poate că dacă cele de mai sus ar fi fost cunoscute de acei sădeni care la alegerile europarlamentare trecute l-au votat pe Laslo Tokes, n-ar mai fi făcut acel lucru.

Dumitru POPICA, consilier local

Nicolae VEȘTEMEAN

Constantin LOTREAN

Pe front, în bătaia katiușelor

Abla le mijlase mustața de câțiva ani, când Nicolae Veștemean și Constantin Lotrean au lăsat în urmă și satul, și părinții, și frații, și pământul pe care îl cunoșteau. Au dat coarnele plugului pe puști și tancuri, au lăsat pământul lor pentru al altora și au plecat să lupte în cel de-al doilea război mondial. Și-au văzut camarazii căzând, au răbdat de foame, au dormit în zăpadă, au tânjit după vești de acasă, au înfruntat moartea venită de la katiușe, tancuri și branduri. Frică nu le-a fost: nu ar fi avut nici un rost pentru că oricum moartea pândea la orice pas și numai bunul Dumnezeu i-a scăpat de ea.

33 de tineri a pierdut Sadu în cel de-al doilea război mondial. La luptă au plecat mult mai mulți, de vreo 84 știe Nicolae Veștemean, luptător și el în război. Nea Lae s-a întors acasă; rănit, dar s-a întors. La fel s-a întâmplat și cu Constantin Lotrean, care a venit acasă într-o familie ce a dat un fiu războiului. Astăzi, nea Lae are 91 de ani, iar nea Dinu - 88 de ani, dar zilele și nopțile petrecute pe câmpul de luptă nu le-au uitat nici unul dintre ei, chiar dacă vorbesc rar de întâmplările de groază și chin din urmă cu șapte decenii. Doar atunci când se întâlnesc să-și povestească întâmplări din viața de nonagenari, doar atunci mai scapă câte o vorbă despre război.

Nimic nu te pregătește pentru război

„Aveam 21 de ani când am plecat în armată, la 25 m-am întors: trebuia să mă liberez la 22 de ani, dar am rămas; am luptat în Ungaria, am trecut în Cehoslovacia și de acolo am luat-o și prin comuni și prin munți”, povestește așezat nea Lae. „<Aproape> am luptat și eu în război, adaugă nea Dinu, zâmbind ușor. Îți amintești, Lae? Ne-am întâlnit pe front... l-am dat calul meu odată de-a mers cu el, că eu meream tot cu calul, el merea pe jos; eu am făcut războiul la Cavalerie, Lae- la Infanterie”, continuă nea Dinu.

Nimic nu i-a pregătit pentru război, nici vorbele de încurajare ale părinților și superiorilor, nici perioada de aplicație, dinainte să fie trimiși pe front: „înainte de a merge pe front făceam aplicație o lună de zile; zi și noapte făceam aplicație, învățam cum să te aperi, cum să înaintezi, ca în război... când ne-am dus în război, n-o mai fost nicio aplicație, s-o gătat, faci ce poți!”, spune nea Lae.

Așa se face că la 20 și ceva de ani, fiecare dintre ei și-a luat misiunea în primire – nea Lae a fost agent de legătură,

iar nea Dinu, telefonist - și a înfruntat gloanțe și tancuri, ierni geroase cu mâncare puțină și mulți păduchi. Zăpada până la genunchi le-a ținut loc și de apă și de pat: „dormeam în zăpadă și ne spălam cu zăpadă; mai schimbam hainele, că luam altele de la oameni. Eram toți plini de păduchi. Aveam un pulover alb cu model, da' se făcuse florice, nu mai era alb; l-am dat jos și l-am dat pe la foc să ard păduchii. Aici, pe chept, eram roșu de pișcătuiri. Dormeam pe pământ, mereai la deplasări, făceai marșuri, te înfierbântai și păduchii tot pe tine”, povestește nea Lae.

Somnul, atât cât l-au apucat, îl dormeau în zăpadă, în reprize scurte, furate printre gloanțe și răpăieli de katiușe. Nici nu e de mirare că acolo, în Munții Tatra, mulți au fost cei care au suferit degerături: „Când am fost în spital în Cehoslovacia am văzut o corfă de grădele pline de picioare degerate tăietate de la soldați”, își amintește Nicolae Veștemean. „Io mai aveam noroc că mă puneam pe cal și mai dormeam, puneam capul pe arcada șei”, completează Constantin Lotrean. Stomacul? Și-l umpleau cu ce apucau: „fasolea era la bază, se întâmpla de n-am văzut bucătăria cu săptămâna, am mâncat răbdări prăjite”, povestesc cei doi veterani.

Rănit în Munții Tatra, decorat pentru o bravură

Șapte decenii au trecut de la război, dar rana pe care nea Lae a căpătat-o acolo, în Munții Tatra, se vede încă, pe gambă. Despre ziua când a fost rănit povestește de parcă s-ar fi întâmplat ieri: „Noi eram într-o coastă, nemții în cealaltă și trăgeau razant; eram vreo șase inși și drept în noi or tras: pe mine m-o rănit la picior, doi au căzut morți, cu alții nu știu ce s-o mai întâmplat; înfierbântat așa cum eram, am fugit cât am putut. Apoi, când s-or retras ai noștri, mi-or dat un cal, m-am urcat pe el și m-am dus la primul post de ajutor; apoi la

spital am stat vreo trei săptămâni.”

Rana făcută de schijă a fost gravă și nea Lae a fost trimis de pe front, în țară, cu un tren sanitar, adică într-un vagon al cărui pat era podeaua acoperită cu paie. Un an de zile a mai suferit de pe urmă schije din Munții Tatra: „când mi-o scos schija, așchia aia din os nu mi-o scos-o; până la urmă, am scos-o io că o făcut puroi; apoi s-o vindecat.” Nici nea Dinu nu a plecat oricum de pe front: a primit o decorație pentru o bravură.

La un pas de moarte

De amintit își amintesc amândoi veteranii și de camarazii căzuți în război. Pe Tica lu Gligor din Tocilița l-a văzut nea Dinu, chiar înainte să moară:

„O vint la mine cu vreo 2-3 zile nainte și mi-o zis:

- Mă, io plec acasă, da' mă însor.

- Mă așa să-ți ajute Dumnezeu, că io ce știu când venim.

- Da' știți pe cine vreau să iau?

- Îmi spui c-apă știu...

- Pe Lina.

- Mă, zic io, îi fată bună... ca hailaltă noapte am auzit că-o fost atacat acela peste război și c-o murit și el. Acolo nu știai cum vine moartea, așteptai numai secunda.”

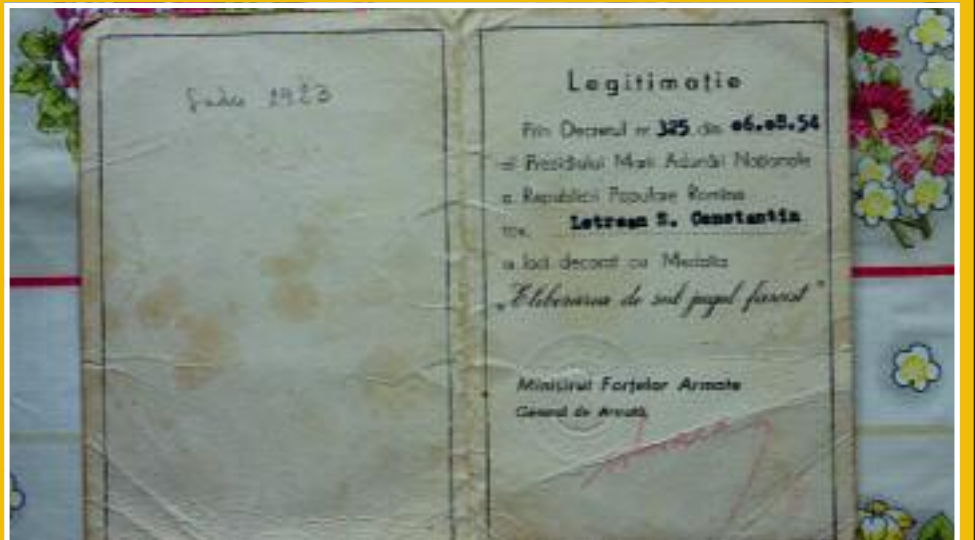
Unde-au fost îngropați Tica lu Gligor din Tocilița, Irimia lui Ivan și alții căzuți și ei în luptă? La un loc cu ceilalți morți. „Se făcea o groapă comună, de zece metri și mai mult și acolo îi puneau ca pe sardelele și puneau un cearșaf peste ei și da pământ. Punea semn pe mormânt, că după ce s-o retras frontul și s-o făcut pace cred că i-o hi dezgropată și-o făcut un cimitir pentru toți, un cimitir al eroilor, cum e în Dealul Feleacului.”

Noroc știu că au avut amândoi, că numai bunul Dumnezeu i-a păzit de moarte. Da, a trecut moartea de multe ori și pe lângă nea Lae și pe lângă nea Dinu. Nea Lae își amintește că odată, pe când se aflau într-un teren atât de mlăștinos de nici nu puteau săpa tranșee, a

„Din Sibiu am plecat în război. Toți părinții or vint atunci pentru 84 de soldați. Până în Sibiu ne-am dus cu căruțele, că nu era cursă... când m-or trimis acasă de pe front, eram în spitalul de campanie de la Ursuline și o vint maica la mine. Cum o ajuns, m-o descoperit să vază dacă-s întreg.”
Nicolae Veștemean

„Da' ce frică să-ți hie?! Trăgea cu tun, cu katiușe... da ce suntem noi, ce puteai face?! Noi merem înente și înente că nu putem de îndărăpt, așa era acolo, nu știai ceasul... Când erau atacuri, noapte sau zi, auzeam huri, huri, apoi auzeam val de mine, cum începea atacul, cum auzeam văitături în toate limbile.”
Constantin Lotrean

scăpat ca prin urechile acului: „nu puteai să faci groapă, așa apă era și dacă nu aveai groapă, nu aveai unde să te bagi. Nemții băteau mereu pe noi și tot ce-o fost deasupra or ras. Când s-or retras și m-am sculat, mantaua și gamela erau toate ciuruite.” Un înger sus a

avut și Constantin Lotrean, în ziua când un proiectil a căzut lângă el și nu a explodat: „Dacă exploda, eram gata, nu am avut timp de șanț”, spune nea Dinu, cu voce molcomă.

■ Și nea Lae și nea Dinu vorbesc așezat și liniștit despre

război, iar liniștea din vocile lor poartă semnul unei existențe trăite la limita dintre viață și moarte; liniștea lor poartă semnul acelor mi de întâlniri pe care le-au avut cu moartea, acelor mi de întâlniri când au învins moartea într-un război purtat în numele patriei.

Mătăuze de foc au ars relele la Sadu

„Arde Râpa! Arde Râpa!” s-a auzit sâmbătă, 25 februarie, peste Sadu, dar nimeni n-a sărit să stingă focurile de pe dealul Râpa și nici cele de pe Picui; ba mai degrabă s-au grăbit să aprindă altele... iar pompierii - tot cu mâinile în sân au stat. Nici nu-l de mirare că doar o dată în an se lasă secul de Paști și se fac mătauze. Acesta este obiceiul în Sadu, iar feciorii comunei îl respectă, așa că și vineri și sâmbătă au urcat pe cele două dealuri să aprindă focuri, ca să ardă toate relele, și să strige peste sat pe cine mai pot lua fetele nemăritate.

Secul de Paști se lasă în Sadu cu foc. Așa s-au pomenit sădenii de azi, așa s-au pomenit și cei de ieri, așa că tradiția e respectată în fiecare an, când începe postul ce precede sărbătorile pascale. În consecință, pe Picui și pe Râpa, două dealuri ce mărginesc satul, feciorii aprind focuri și le țin aprinse până aproape de dimineață. Obiceiul are multiple semnificații și marchează începutul postului, sfârșitul perioadei în care se putea face nunți și apropierea primăverii. Concomitent, se practică și strigarea peste sat, când feciorii dau în vileag numele fetelor nemăritate și alte fapte ce nu țin de buna cuviință. De obicei, focurile de Lăsatul secului se aprind duminică, în Sadu însă, de câțiva ani încoace, și vinerea și sâmbăta e satul luminat de flăcările de pe dealuri.

Arde Râpa, arde și Picuiul

Nici nu s-a întunecat bine afară că pe Picui și pe Râpa au început să mijască flăcări; acestea sunt cele două dealuri pe care feciorii comunei au urcat ca să arde relele și oamenii să intre mai curăți în postul de Paști. La ora 7 și jumătate, vâlvătaie se văd deja de oriunde te-ai afla pe ulițele comunei; și nici nu-i de mirare că doar și Râpa e înaltă, iar de Picui - ce să mai vorbim... Și tocmai pentru că Picuiul e și mai înalt și mai abrupt, suntem sfătuiți să urcăm pe Râpa; sunt doar vreo 10-15 minute de urcuș, câtă vreme ca să ajungi pe Picui trebuie să fii iute de picior ca să ajungi, în vârf, într-o jumătate de oră.

Zis și făcut, așa că o cotim de pe o uliță pe alta, și pe alta și tot așa, până când nici pe stânga, nici pe dreapta nu se mai vede vreo casă. În față se întrezărește Râpa: o siluetă înaltă, întunecată, ce trebuie luată la picior ca să ajungi la mătauze. Cu două lanterne ce luminează întunecimea de la picioarele noastre, începem să urcăm. Pe primii douăzeci de metri te descurci ușor, dar apoi, cu fiecare pas, coasta dealului e parcă tot mai abruptă, iar locurile unde să pui piciorul în siguranță - sunt tot mai puține. Dar nici nu mai contează, că doar de sus se aud tot mai clar strigătele: „Arde Râpa! Arde Râpa!”.

Aproape de vârf te oprești să-ți mai tragi o dată suflul și să te pregătești pentru sprintul final. Ridici în sfârșit privirea din pământ și vezi primul mătauz de aproape: la nici cinci metri distanță, un fecior desenează cercuri de foc în aer, cu un cauciuc arzând. L-a prins bine cu un lanț și îl rotește deasupra capului, iar pe măsură ce îl învârt, limbi de foc țâșnesc din mătauz, zboară prin aer și aterizează pe pământul acoperit aici cu smocuri de iarnă uscată și spini, dincolo - cu zăpadă. Nu mai faci un pas înainte până când feciorul din vârful dealului nu oprește roata de foc. Și de îndată ce roata de foc e așezată pe pământ, o și zbughim spre vârful dealului.

„M-o mânat mare, măăă”

Gata: suntem sus pe culme și de aici se văd în depărtare luminile din sat, iar aproape sunt două vâlvătaie ce se înalță vreo doi-trei metri deasupra pământului. De jur împrejurul lor s-au strâns flăcări din sat. Cobori alergând o potecă îngustă și înnoată și în cinci secunde ești la un metru distanță de primul foc. Te oprești acob pentru că la cât de tare dogoresc vâlvătaiele, nu ai cum să stai mai aproape.

Pentru cei zece băieți care trebăluiesc prin jurul focului, nici nu mai contează dogoarea. „Hai, mă, să aducem încă un cauciuc mare”, se aude glasul unuia dintre ei și în câteva secunde, un cauciuc mare de tractor e așezat pe foc, peste un cauciuc la fel de mare, dar pe jumătate ars. Pocnituri și flăcări... al doilea cauciuc se aprinde, dar nimeni nu stă să privească. De undeva, din spatele buruienilor uscate au adus băieții alte două cauciucuri mai mici, de automobil, și le leagă acum bine cu lanțuri, apoi le așează peste cauciucurile mari. „Lăsați-le să se aprindă bine, să nu vă întoarceți cu ele!”, se aude o voce. Zis și făcut, așa că pocnetele se aud din nou din foc și tot continuă în timp ce o sticlă e trecută de la un băiat la altul: „Se uscă gâtul de la căldura și de la fumul acesta, trebuie să bei ceva”, glumesc feciorii. Sunt negri din cap până în picioare, funginginea le-a acoperit fața și mâinile, dar nici nu mai contează: „Lasă că se duce la spălat. Că e destul săpun, și mai e și detergent”, spun băieții râzând.

După ce și cauciucurile mici s-au aprins bine, organizarea e pe dată făcută: „Eu merg la vatra de jos, tu te duci pe deal”, „Coboară tu mai mult, să am și eu loc”, „Hai, ferți-vă din drum că vin cu mătauzul” - e ultimul avertisment înainte ca două cauciucuri să fie trase de pe foc și să lase dăre de foc în sus, și în jos pe deal. Băieții au săpat din timp câteva vetre pe deal și spre ele se îndreaptă acum. Și cauciucul -vâlvătaie trece pe lângă tine lăsând în urmă dăre de foc și de căldură.

Nici nu a ajuns bine feciorul în vârful dealului, că focul se și ridică în aer și zboară descriind cerc după cerc. Și fiecare cerc e punctat cu strigăte: „- M-o mânat mare, măăă..”, iar alt fecior, ce învârtte roata la nici zece metri distanță, întreabă: „- Cine mare te-o mânat, măăă?” Și imediat vine răspunsul: „- Fetele comunii, măăă...” și dialogul continuă: „- De ce, măăă? - Să le mărțim cu toți nebunii, măăă... -Pe cine, măăă? - Pe Dorin, măăă - Cu cine, mă... - Cu Lina, măăă - Să trăiască, măăă, Să se înmulțească măăă - Cu-o echipă de fotbal, măăă.”

Nici un minut de răgaz nu au băieții că imediat încep să strige iar: „Arde Râpa! Arde Râpa!”. Și tot așa strigă preț de vreo zece minute, până când roata a ars aproape în întregime. „Stai, mă, mai ușor că zboară”, se aude îndemnul unuia dintre băieți către fârtatul de pe coama dealului. Și parcă a avut gura aurită căci deodată roata de foc, transformată acum într-o linie

lungă, zburătoare, se desprinde de lanț și aterizează câțiva metri mai încolo, lângă un copac. Nu-i bai, feciorul se îndreaptă deja spre focul mare să ia alt cauciuc și să-l pună pe foc.

De la șomolage de paie la cauciucuri

Asta-i cea mai ușoară parte a mătauzei, căci munca grea a fost făcută zilele trecute, când feciorii au cărat lemne și zeci de cauciucuri în sus, pe dealul abrupt. „Ne-am adunat acum o lună, noi cei care am vrut să venim la mătauze aici, pe Râpa. Și în luna asta am strâns cauciucuri de pe unde am putut: de la oamenii din sat, de la vulcanizări din Cislădie. Le-am dus pe toate acasă la unul dintre noi și cu o zi două înainte de Mătăuze le-am cărat în sus, pe deal”, povestesc feciorii.

Și să nu credeți că asta a fost toată munca: de o săptămână tot vin băieții pe Râpa, zi de zi, după-amiază de după-amiază, că doar locul trebuie curățat de spini și bălării uscate. „Am venit să curățăm locul și să săpăm vetrele, adică locul unde stă fiecare băiat ce învârtte mătauz. Venim în timpul zilei, curățăm, aducem lemne și mai facem ș-un grătar”, povestesc băieții și adaugă imediat că iarna asta le-a fost ușor, că nu prea mai este zăpadă, dar au fost ani când cărau și lemne și cauciucuri prin zăpadă până la genunchi.

Și mai greu trebuie să le fi fost celor care au aprins mătauze sus pe Picui: dealul e mai mare, urcușul mai greu, așa că de săptămâni bune tot cară feciorii cauciucurile acolo, pe Picui.

De ce se spetesc și unii și alții? Doar e întrecere: să vadă care ceată e mai bună. „Noi, de pe Râpa câștigăm aproape întotdeauna. De când știu eu, cred că Picuiul a câștigat o dată sau de două ori. Atât! În rest - tot noi”, spun băieții cu mândrie. Dar să nu credeți că înfrângerea se lasă cu supărare mare, că doar și în serile cu mătauze, și în serile cu pregătiri, s-au vizitat băieții și fiecare a gustat din vinul și din grătarul cebralți. Așa au făcut și anul trecut și mai înainte, că doar sunt toți dintr-un sat... așa au făcut și părinții și bunicii lor, încă de pe vremea când mătauzul se făcea din paie și nu din cauciuc, ca acum: „Mi-au povestit tata și bunicul că erau altfel mătauzele. Tata le făcea din cizme vechi și camere de mașină, iar bunicul - din paie”, spune unul dintre băieții, iar fratele lui, de doar șapte ani, ascultă cu urechile ciulite. Deși e mic, își face deja datoria, de la căratul lemnelor, la învârtitul celui mai mic mătauz, unul cât o roată de cărucior.

Printre povești, pocnete și vâlvătaie, timpul trece repede și nici nu știi cum s-a apropiat deja de 10 seara. Luăm dealul din nou la picior, de data aceasta la coborâre, în vreme ce din vârf se aud încă strigătele băieților: „Dă, Mitreo, mai încet că sare...”, „Hai puneți odată pe foc”... Și se vor mai auzi strigătele și se vor mai vedea focurile până spre dimineață, că doar relele trebuie să fie arse, iar pentru fetele nemăritate trebuie să se găsească vreun holtei.

rosu galben albastru negru

INFORMARE

privind completarea și ținerea la zi a Registrului Agricol 2010- 2014

La nivelul localităților, datele în Registrul Agricol 2010-2014 se înscriu în conformitate cu prevederile art.5 din Ordonanța Guvernului nr.28/2008, aprobată cu modificări și completări prin Legea nr.98/2009.

Registrul agricol constituie:

- documentul oficial de evidență primară unitară, în care se înscriu date privind terenurile deținute pe categorii, modul de utilizare a suprafeței agricole, suprafața arabilă cultivată cu principalele culturi, numărul pomilor, efectivele de animale, utilajele și instalațiile agricole, mijloacele de transport, construcțiile gospodărești;

pentru populație se înscriu și date privind componența gospodăriilor și evoluția efectivelor de animale.

- act de administrație, ce asigură desfășurarea activității curente a autorităților administrației publice locale;

- sursa de date pentru înfăptuirea pe plan local a unor politici ale administrației politice centrale: politica fiscală, agrară, protecției sociale, edilitară, sanitară, școlară, etc.

- baza de date pentru satisfacerea unor solicitări ale cetățenilor

- eliberarea documentelor doveditoare privind proprietatea asupra animalelor în vederea vânzării în târguri și oboare,

privind calitatea de producător agricol în vederea vânzării produselor la piață, privind starea materială pentru situații de protecție socială (ajutor social, alocații complementare, etc.)

- sursa administrativă de date pentru sistemul informațional statistic (statistica curentă, pregătirea și organizarea recensămintelor, organizarea unui sistem de anchete prin sondaj, etc.)

Se completează volume separate pentru următoarele categorii de deținători de terenuri și animale:

- gospodării ale populației cu domiciliul în comună (Tipul I);
- persoane fizice cu domiciliul în alte localități, care

dețin terenuri, animale și construcții pe raza localității (Tipul II);

- unități cu personalitate juridică cu sediul în localitate (societăți comerciale, societăți /asociații agricole, unități din învățământ, sănătate, culte, industrie, transport, construcții, administrație publică, etc) (Tipul III);

- unități cu personalitate juridică cu sediul în altă localitate, care dețin terenuri, animale sau construcții pe raza localității (Tipul IV)

Înscrierea datelor în registrul agricol se va face pe baza declarațiilor date, sub semnătură proprie a capului gospodăriei sau în lipsa acestuia, a unui membru major al gospodăriei.

De reținut faptul că, la comune se înscriu în registrul agricol toate gospodăriile populației, chiar dacă nu dețin terenuri agricole, animale sau construcții.

Perioadele în care persoanele fizice și juridice au obligația să declare datele

pentru înscrierea în registrul agricol sunt următoarele:

- 5 ianuarie -1 martie,

pentru datele anuale privind membrii gospodăriei, terenul aflat în proprietate și cel pe care îl utilizează, clădirile cu destinație de locuință, construcțiile anexe și mijloacele de transport cu tracțiune animală și mecanică, mașinile agricole (utilaje, instalații agricole), efectivele de animale existente la persoanele fizice/ juridice la începutul fiecărui an, precum și modificările intervenite în cursul anului precedent în efectivele de animale pe care le dețin ca umare a vânzării -cumpărării, a produșilor obținuți, a morții sau sacrificării animalelor ori a altor intrări-ieșiri;

- înregistrarea familiilor de albine se face în registrul agricol în localitatea unde proprietarul acestora deține vatră de stupină permanentă.

- 1-31 mai, pentru datele privind modul de folosință a terenului, suprafețele cultivate,

terenurile necultivate,ogoarele, numărul pomilor în anul agricol respectiv.

Persoanele fizice și juridice au obligația să declare datele necesare pentru a fi înscrise în registrul agricol și în afara acestor intervale de timp,ori în cazul în care au intervenit modificări în proprietate, în termen de 30 de zile de la apariția modificării.

Facem precizarea că fiecare cetățean va avea atașată la Declarația de impunere privind impozitele și taxele, o situație a terenurilor înscrise în Registrul Agricol la poziția personală.

În urma verificărilor, eventualele erori vor fi aduse la cunoștința Compartimentului Agricol în vederea remedierii.

Obligatoriu, cetățenii comunei Sadu sunt rugați ca până la data 31 martie 2012, să se prezinte la Compartimentul Agricol în vederea semnării registrului agricol pe anul în curs.

CONSILIER,
Oancea Elena

În atenția crescătorilor de animale

Le aducem la cunoștință crescătorilor de animale faptul că pășunatul animalelor este interzis pe terenurile agricole și fânețe proprietate privată a cetățenilor și pe terenurile proprietate publică a comunei. În vederea organizării pășunatului de primăvară, crescătorii de ovine sunt obligați să încheie contracte de arendare cu

proprietarii de terenuri din zonele de pășunat. Contractele vor fi înregistrate la primărie cu 5 zile înainte de intrarea în pășunatul arendat. Nerespectarea prevederilor expuse mai sus atrage după sine sancționarea crescătorilor de ovine prin aducerea animalelor la oborul comun.

Viceprimar,
Vegetemian Ionuț

Măsuri de prevenire a incendiilor în perioada de primăvară

Majoritatea incendiilor produse la locuințe și gospodării ale populației a fost generată de sisteme sau mijloace de încălzire cu defecțiuni, improvizate, nesupravegheate sau amplasate necorespunzător, coșuri de fum defecte sau necurățate și instalații electrice suprasolicitate, defecte sau improvizate deci au avut la origine, de cele mai multe ori, neglijența umană. Însă cea mai frecventă cauză care produce incendii în perioada de primăvară este focul deschis lăsat nesupravegheat ori făcut în locuri nepermise.

Așa cum am informat și cu alte ocazii, în ultima perioadă s-a instituit o practică foarte periculoasă de a se distruge vegetația uscată de pe terenurile agricole, de pe marginea căilor de comunicație, prin ardere - deși acest lucru este interzis de legislația în vigoare.

Pentru a nu avea parte de asemenea evenimente neplăcute recomandăm unele măsuri de prevenire a incendiilor:

- arderea resturilor vegetale, gunoaielor, deșeurilor și altor materiale combustibile se face în locuri special amenajate ori pe terenuri pregătite, cu luarea măsurilor ce se impun pentru împiedicarea propagării focului la vecinătăți, asigurându-se supravegherea permanentă a arderii, educarea și îngrijirea copiilor;
- Aruncarea la întâmplare a resturilor de țigări sau chibrituri aprinse este interzisă.

pădurilor în perioada secetoasă și mai ales pe timp de vânt;

- nu folosiți instalații electrice cu defecțiuni sau improvizate; verificați periodic starea acestora;

- nu lăsați în priză nesupravegheate: fierul de călcat, reșoul electric, radiatoarele sau alte aparate electrice de uz casnic;

- nu apelați la persoane neautorizate pentru repararea instalațiilor electrice, de gaz sau aparatelor electrocasnice;
- nu lăsați copiii singuri în casă în timp ce arde focul în sobă sau cu surse de foc deschis la îndemână;

- nu lăsați copiii să se joace cu focul;

- nu spălați cu lichide combustibile articole textile în apropierea surselor de foc deschis sau a celor cu temperaturi ridicate;

- nu păstrați în locuință sau în celelalte anexe gospodărești produse inflamabile;

- nu depozitați în podurile construcțiilor materiale textile combustibile, hârtie sau furaje pentru animale;

- nu fumați în locurile unde există pericol de incendiu;

- nu aruncați la întâmplare resturi de țigări sau chibrituri aprinse;

- verificați instalațiile de utilizare a gazelor numai cu emulsie de apă și săpun;

- folosiți numai recipienti (butelii) cu gaz petrolier lichifiat (GPL) omologați și nu-i amplasați la o distanță mai mică de 1 m față de sursa de foc;

- nu umblați cu surse de foc deschis (lumânări, brichete, chibrituri, lămpi etc.) în poduri, șuri, magazii, șoproane;

- arderea resturilor vegetale, gunoaielor, deșeurilor și miștilor se execută numai pe baza permisului de lucru cu foc pe timp de zi, după ce a fost informat în prealabil serviciul voluntar pentru situații de urgență din localitate;

- nu faceți foc deschis în curți, grădini și lângă construcții sau furaje, pe timp de vânt, la o distanță mai mică de 50 de m față de acestea;

- se interzice facerea focului în câmp, pe pajști și terenuri agricole, în apropierea

ȘEF SVSU SADU
Dumitru Mircea HANEA

Atenție la arderea vegetației!

Statistica incendiilor din ultimii ani arată că în perioada februarie-iulie, în România, se înregistrează cel mai mare număr de arderi necontrolate ca umare a acțiunilor de igienizare a terenurilor de vegetație uscată.

Din analiza statisticii incendiilor din ultimii trei ani reiese că, în momentul în care începe să se încăzească, cel mai frecvent din a doua jumătate a lunii martie, se produce un număr ridicat de incendii la gospodării ale populației, având drept cauză focul deschis efectuat pentru curățenia de primăvară prin distrugerea resturilor menajere, furajere sau a vegetației uscate din grădini și curți.

Cazuistica incendiilor arată că, de cele mai multe ori, cetățenii au efectuat arderea miștilor,

resturilor menajere ori a vegetației uscate pe timp de vânt ori amplasând grămezile ce urmau a fi distruse prin ardere în apropierea șurilor, adăposturilor de animale sau furajelor, ceea ce a condus la propagarea rapidă a focului la gospodării și anexe ale acestora, arderile producând pagube mari. În anii precedenți, pe fondul cronicizării vitezelor accentuate ale vântului, dar și al nerespectării de către unii proprietari de terenuri a legislației în vigoare s-a înregistrat o înrăutățire a situației operative privind creșterea numărului de incendii generate prin arderea vegetației uscate.

Pentru a preveni apariția unor situații de urgență ne dorim facem un apel la populație, instituții și agenți economici de a respecta

următoarele măsuri:

- Utilizarea focului deschis în locuri cu pericol de incendiu și pe timp de vânt este interzisă;

- Prepararea hranei prin utilizarea focului deschis în incintele unităților, în zonele de agrement și în gospodăriile populației se face numai în locuri special amenajate, în condiții și la distanțe care să nu permită propagarea focului la construcții, depozite, culturi agricole, păduri, plantații sau la alte vecinătăți;

- Arderea resturilor vegetale, gunoaielor, deșeurilor și a altor materiale combustibile se face în locuri special amenajate ori pe terenuri pregătite, cu luarea măsurilor ce se impun pentru împiedicarea propagării focului la vecinătăți, asigurându-se supravegherea permanentă a arderii, precum și stingerea jarului după terminarea activității;

- Arderea vegetației uscate se

face numai după luarea măsurilor ce se impun pentru împiedicarea propagării focului la vecinătăți, asigurându-se supravegherea permanentă a arderii;

- Utilizarea focului deschis nu se admite la distanțe mai mici de 40 m față de locurile cu pericol de explozie: gaze și lichide combustibile, vapori inflamabili, explozivi etc., respectiv 10 m față de materiale sau substanțe combustibile: lemn, hârtie, textile, carton asfaltat, bitum, ulei etc., fără a fi supravegheat și asigurat prin măsuri corespunzătoare;

- Luarea măsurilor pentru prevenirea jocului copiilor cu focul în condiții și în locuri în care se pot produce incendii constituie o obligație a persoanelor care răspund, potrivit legii, de creșterea, educarea și îngrijirea copiilor;

- Aruncarea la întâmplare a resturilor de țigări sau chibrituri aprinse este interzisă.

Semnificația culorilor în cazul avertizărilor

A. Avertizări meteo

COD ROȘU – sunt prognozate fenomene meteorologice de intensitate foarte mare (vânt, ploi abundente, descărcări electrice, grindină, caniculă, ger). Există risc de viituri majore.

COD PORTOCALIU – sunt prognozate fenomene meteorologice periculoase de intensitate mare (vânt, ploi abundente, descărcări electrice, intensificări de vânt, temperaturi ridicate) sunt obișnuite pentru zona respectivă, dar temporar pot deveni periculoase pentru anumite activități. Există risc de creșteri de debite și niveluri.

COD GALBEN – Fenomenele meteorologice prognozate (averse, descărcări electrice, intensificări de vânt, temperaturi ridicate) sunt obișnuite pentru zona respectivă, dar temporar pot deveni periculoase pentru anumite activități. Există risc de creșteri de debite și niveluri.

COD VERDE – Nu sunt prognozate fenomene meteorologice periculoase.

B. Avertizări hidro

COD GALBEN – Risc de viituri sau creșteri rapide ale nivelului apei, neconducând la pagube semnificative, dar necesită o vigilență sporită în cazurile de activități sezoniere și/sau expuse la inundații.

Depășire COTE DE ATENȚIE.

COD PORTOCALIU – Risc de viituri generatoare de revărsări importante susceptibile de a avea impact semnificativ asupra vieții colectivităților și siguranței bunurilor și persoanelor.

Depășire COTE DE INUNDAȚIE.

COD ROȘU – Risc de viituri majore. Amenințare directă și generalizată asupra siguranței persoanelor și bunurilor. Depășire COTE DE PERICOL.

Parametru	Galben	Portocaliu	Roșu	Alb
Sezonul Nivelul apei	Alertă hidro: <900mm Sezonul de vară de 30-31 aprilie la 24h	Alertă hidro: <800mm Sezonul de vară de vară 1-24h	Alertă hidro: <800mm Sezonul de vară de vară 28-30 aprilie la 24h	Este posibilă distrucția parțială în fluviul de vară în cazul în care nivelul apei este înalt.
Vânt	Alertă hidro: <900mm Sezonul de vară de vară 24-30 aprilie la 24h	Alertă hidro: <800mm Sezonul de vară de vară 1-24h	Alertă hidro: <800mm Sezonul de vară de vară 28-30 aprilie la 24h	Este posibilă distrucția parțială în fluviul de vară în cazul în care nivelul apei este înalt.
Temperaturi minime maxime	Alertă hidro: <900mm Temperaturi minime -25°C...-15°C	Alertă hidro: <800mm Temperaturi minime -20°C...-10°C	Alertă hidro: <800mm Temperaturi minime -15°C...-5°C	-cod galben în condițiile de temperaturi minime: este posibilă distrucția parțială în fluviul de vară în cazul în care nivelul apei este înalt. -cod galben în condițiile de temperaturi maxime: este posibilă distrucția parțială în fluviul de vară în cazul în care nivelul apei este înalt.

rosu galben albastru negru

Amenajarea turistică a Văii Sadului - un pariu ce trebuie neapărat câștigat

Valea Sadului va fi pusă în valoare așa cum merită din punct de vedere turistic și nu numai. Primăria Sadu va derula în următorii ani un proiect extrem de ambițios, intitulat "Dezvoltarea turismului pe teritoriul comunei Sadu". Practic, prin acest proiect, autoritățile locale au în vedere amenajarea unei stațiuni montane, care să atragă turiștii în toate cele patru sezoane. Primii pași au fost făcuți deja, aceștia constând în realizarea documentației necesare și a studiului de fezabilitate al investiției. În acest moment, se lucrează la reglementarea urbanistică a zonei. În linii mari, domeniul schiabil va fi amenajat în zona Prejba - Valea Sadului. Potrivit primarului comunei, Valentin Ivan,

valoarea proiectului se ridică la 5,7 milioane de euro, însă este luată în calcul și suma de 6,3 milioane de euro în cazul în care vor mai fi necesare studii sau alte documente neprevăzute. Beneficiarul investiției va fi, în final, Primăria Sadu. Studiul de fezabilitate este realizat de societatea care a gândit și studiul de oportunitate pentru zona turistică "Pălăniș - Cindrelul". Proiectul de dezvoltare de la Sadu va fi realizat în mai multe etape, în funcție de fondurile care vor fi atrase pentru această investiție, în specail bani europeni sau din bugetul de stat. După ce proiectul va fi realizat, turiștii pot practica aici sporturi de iarnă, vor putea să facă echitație și plimbări cu telegondola și telescaunul spre Prejba. Totodată, va

exista un lac de acumulare (iamă va fi folosit pentru producerea de zăpadă artificială, iar vara pentru înot), un parc de aventură pe timpul verii.

Pârții pe nivel de dificultate

Per total, vor exista 5 pârții pentru schi.

Pârția 1	3.4 ha
Pârția 2	4.0 ha
Pârția 3	3.3 ha
Pârția 4	3.0 ha
Pârția 5	1.5 ha
Pârție începători	1.0 ha

Pentru a garanta utilizarea pârtiilor

la începutul și sfârșitul sezonului vor fi prevăzute cu instalații de înzăpezire pârția pentru începători, pârția nr. 2, cu o lungime de 1337 de metri și o înclinație medie 23 %, și pârția principală - nr.1, cu o lungime de 850 m cu o lățime medie de 40 m și cu o înclinație medie de 32,5 %, fiind catalogată ca pârție medie. Pârțiile cu numerele 3, 4 și 5 vor fi amenajate fără a fi dotate cu instalații de înzăpezire, pentru a nu dimensiona o investiție nejustificat de mare pentru o primă etapă a proiectului.

Principale caracteristici ale primei faze: suprafață totală schiabilă - 16,2 ha; numărul maximal de turiști pe pârții - 350 persoane; numărul de schiori aflați în urcare cu instalațiile: 160 persoane.

În condițiile prezentate zona poate prelua ca și suprafață schiabilă un maxim de 700 schiori în condițiile în care instalațiile funcționează la capacitatea maximă și pârțiile sunt perfect practicabile pe toată suprafața lor. Pârția de săniuș este dedicată în

special copiilor și va fi deservită de un covor rulant pe toată lungimea ei. Accesul la această pârție este posibil cu orice tip de sanie. Dimensiuni estimate: 26 de metri lățime și 125 de metri lungime. Pârția se termină în zona de acces la pârțiile de schi, existând posibilitatea de a dezvolta o zonă de oprire de 10-15 metri pe teren plat.

Covorul rulant reprezintă singura instalație care permite transportul pietonilor, al schiorilor și al celor ce se dau cu sania pe distanțe scurte. Un alt avantaj este dat de debitul său care a fost evaluat la 1000 de persoane pe oră, dar care poate să crească în timpul sezonului de vârf datorită faptului că îmbarcarea clienților se face în flux continuu.

Stațiunea va cuprinde un telescaun de schi pe 915 metri, un lac de acumulare, aproape 4 km de pârții și trasee turistice spre Prejba.

Vom reveni cu mai multe amănunte în edițiile viitoare ale ziarului local - **INFOSADU**.

Elevi cu care ne mândrim

În cadrul Olimpiadei naționale a sportului școlar, în data de 14.02.2012, la Mediaș a avut loc etapa pe județ la tenis de masă. La acest concurs școala noastră a fost reprezentată de Frățilă Adrian și Arcaș Daniel, ambii din clasa a VII-a, calificați în această ordine la faza pe zonă, desfășurată la Cârța în

data de 20.12.2011. Dând dovadă de o foarte bună pregătire, de curaj, de stăpânire de sine, calm și încredere în forțele și calitățile lor, cei doi elevi ai școlii noastre au uimit pe toată lumea, câștigând locurile: al II-lea - Frățilă Adrian, și al III-lea - Arcaș Daniel. Locul I a fost ocupat de

un elev din Mediaș care, însă, practică tenisul de masă ca sport de performanță. La sfârșitul concursului, câștigătorii au fost felicitați de către domnul inspector școlar de specialitate, prof. Cupcea Liviu și le-au fost înmănat diplome și cupe din partea organizatorilor și a Inspectoratului

Școlar Județean Sibiu. Și noi, cadrele didactice și elevii Școlii cu clasele I-VIII "Samuil Micu", îi felicităm pe Frățilă Adrian și Arcaș Daniel (care are și la învățătură rezultate de excepție) și le dorim "la mai mare". Îl felicităm și pe domnul profesor Nițu Bogdan. Două zile mai târziu, în

16.02.2012, tot în cadrul Olimpiadei naționale a sportului școlar, la Biblioteca ASTRA din Sibiu a avut loc etapa pe județ la șah. Aici am fost reprezentați de două elevi: Dăncăneț Crina din clasa a VIII-a și David Cristina din clasa a VII-a, care au ocupat locurile 13, respectiv 14, din

peste 30 de concurenți. Fetele noastre ar fi obținut locuri mai bune dacă organizatorii nu ar fi hotărât ca anul acesta, fetele și băieții să concureze toți la un loc, în aceeași grupă. Le adresăm și lor aceleași felicitări și aceleași urare.

Director,
prof. Dorin POPESCU

Bugetul de venituri și cheltuieli al comunei Sadu pe anul 2012, aprobat prin HCL nr.2/2012

Denumire indicator	Program 2012	Observatii
TOTAL VENITURI - din care	2.960	
- venituri curente - din care	2.920	98,65%
- venituri fiscale - din care	2.596	87,70%
- impozit pe venit	1.047	40,33%
- impozite si taxe pe proprietate	297	11,44%
- taxe pe utilizarea bunurilor	129	4,97%
- alte impozite si taxe fiscale	1.123	43,26%
- venituri nefiscale	324	10,95%
VENITURI PROPRII	1.799	60,78%
SUME DEFALCATE DIN TVA	1.121	37,87%
SUBVENTII DE LA BUGETUL DE STAT	40	1,35%
TOTAL CHELTUIELI- din care	3.245,50	
- cheltuieli curente - din care	2.269	69,91%
- cheltuieli de personal	838	25,82%
- cheltuieli cu bunuri si servicii	953	29,36%
- dobanzi	100	3,08%
- fonduri de rezerva	73	2,25%
- transferuri intre unitati	50	1,54%
- asistenta sociala	219	6,75%
- alte cheltuieli	36	1,11%
- rambursari credite	80	2,46%
- cheltuieli de capital	896,50	27,62%
deficit	-285,50	

Execuție buget 2011

BVC 2011	REALIZARI	PREVEDERI	PROCENT
VENITURI	4445	4940	
CHELTUIELI	4201	5040	
Din care:			
Ch. personal	830		19,75%
Ch. bunuri si servicii	880		20,95%
Ch. dobanzi, credit	162		3,86%
Ch. transfer camin	55		1,31%
Ch. Asistenta sociala	218		5,19%
Ch. pentru investitii	2056		48,94%
Excedent	244	-100	

